

Kerdoelen en leerlijnen

In Blink Taal & Lezen worden alle doelen van het leergebied Nederlands gedekt. De aanpak van Blink Taal & Lezen en de daaraan gekoppelde leerlijnen zijn gebaseerd op de nieuwe definitieve conceptkerndoelen Nederlands, zoals gepubliceerd door SLO in april 2025. Daarnaast is er voor de vertaling naar leerlijnen onder andere gebruik gemaakt van de huidige leerlijnen van SLO en van genredidactiek (De Lint en Van Norden, 2022). De technische grammaticale termen en de spellingcategorieën die worden behandeld in Blink Spelling & Grammatica zijn opgenomen in een apart overzicht. In paragraaf 1 wordt beschreven hoe Blink Taal & Lezen aansluit op de nieuwe kerndoelen Nederlands. In paragraaf 2 wordt beschreven hoe dit zich vertaalt in leerlijnen over de leerjaren heen.

1 Conceptkerndoelen Nederlands

In april 2025 zijn de nieuwe conceptkerndoelen Nederlands gepubliceerd. Volgens deze nieuwe kerndoelen moeten leerlingen in een doorlopende leerlijn kennis, vaardigheden en houdingen verwerven binnen drie domeinen, namelijk Communicatie, Taal en Literatuur. In elke fase van de taalontwikkeling is daarbij sprake van een combinatie van verwerving en verdieping, waarbij in de eerste fase van de ontwikkeling (het primair onderwijs) de nadruk ligt op verwerving en in latere fases (vaak het voortgezet onderwijs) op verfijning, verbreding en verdieping. (SLO, karakteristiek bij de kerndoelen)

Voor Nederlands is er een overkoepelend doel geformuleerd over voorwaarden en onderwijsaanbod op schoolniveau. De andere acht kerndoelen hebben betrekking op de domeinen Communicatie, Taal en Literatuur. Hieronder gaan we allereerst in op die drie domeinen en hoe deze een plek krijgen in Blink Taal & Lezen en in Blink Spelling & Grammatica. Daarna wordt dieper ingegaan op de negen afzonderlijke kerndoelen.

Domein Communicatie

Binnen het domein Communicatie leren leerlingen in betekenisvolle en authentieke situaties lezen, schrijven, kijken, luisteren, spreken en gesprekken voeren in het Nederlands om doelgericht te communiceren, gevoelens te uiten en om te denken en te leren. Ze leren taal creatief te gebruiken en ontwikkelen inzicht en vertrouwen in zichzelf als taalleerder. Ook krijgen ze ruimte om te experimenteren met taal en op zoek te gaan naar hun eigen stijl en voorkeuren. Leerlingen leren kritisch om te gaan met informatie door bronnen te verkennen op bruikbaarheid en kwaliteit. (SLO, karakteristiek bij de kerndoelen)

Een essentieel uitgangspunt van Blink Taal & Lezen is een langere tijd werken rond uitdagende thema's, aansluitend bij de thema's van Blink Wereld. Hierdoor komen de verschillende vaardigheden (lezen, kijken, luisteren, spreken, schrijven – en ook onderzoek doen, samenwerken, kritisch denken) op een natuurlijke en logische manier samen. Dit vergroot niet alleen de motivatie van de kinderen (ze snappen waar ze de vaardigheden voor nodig hebben), maar dit versterkt ook direct de woordenschat en kennisopbouw rond relevante thema's.

Door de thematische aanpak raken leerlingen al vanaf het begin vertrouwd met het werken met verschillende bronnen. Door de leerjaren heen gaan ze hierbij toenemende mate met eigen bronnen werken, waarbij ze leren om kritisch om te gaan met bronnen en de informatie hieruit.

Rijke teksten zijn het uitgangspunt voor gesprekken en verdiepende verwerkingsopdrachten en -activiteiten die veel taal uitlokken. Om een tekst te kunnen begrijpen, moet je hem vlot en vloeiend kunnen lezen. Daarom is het oefenen met voortgezet technisch lezen, net als begrijpend lezen, een integraal onderdeel van de aanpak. Het lezen van teksten en boeken en bijbehorende verwerkingsactiviteiten zijn altijd een opmaat naar een betekenisvolle spreek- of schrijfopdracht. Al vanaf groep 4 werken leerlingen aan betekenisvolle schrijf- en spreekproducten, die gedurende de leerjaren toenemen in omvang en complexiteit. Ook het aanbod in genres en tekstsoorten wordt gedurende de leerjaren uitgebreid. Keuzevrijheid voor de leerling staat hierbij hoog in het vaandel, dit daagt uit tot nadenken over eigen taal en taalgebruik en om hiermee te experimenteren. Zelf kunnen kiezen bevordert ook de motivatie van leerlingen.

In de lessen werken leerlingen veel samen, in duo's of in groepjes met opdrachten die hen aanzetten tot denken en het uitwisselen van hun gedachten. Hierdoor werken leerlingen al vanaf groep 4 aan hun gespreksvaardigheden: hoe voer je een goed gesprek (denk aan beurtgedrag, rustig praten, goed luisteren, vragen stellen), hoe maak je duidelijk wat je bedoelt, hoe onderbouw je je mening of standpunt? De mondelinge taalvaardigheid wordt verder gestimuleerd doordat leerlingen al vanaf groep 4 regelmatig hun producten presenteren voor publiek, met onder andere aandacht voor houding, stemgebruik en mimiek.

Domein Taal

Binnen het domein Taal leren leerlingen hoe het taalsysteem in elkaar zit. Ze leren om functioneel te redeneren over spelling en grammatica van het Nederlands en leren om deze kennis passend in te zetten bij het communiceren. Leerlingen ontdekken hoe je door keuzes te maken in je talig repertoire uiting geeft aan identiteit. Ze verkennen hoe taal functioneert in de maatschappij door te kijken naar taalvariatie en taalverandering. (SLO, karakteristiek bij de kerndoelen)

De zogenaamde technische kennis en vaardigheden, zoals spelling en grammatica worden aangeleerd in Blink Spelling & Grammatica, waarbij transfer en toepassing plaatsvindt in Blink Taal & Lezen. Om spellinggeweten en spellingbewustzijn te vergroten is er vanaf groep 5/6 wekelijks terugkoppeling naar spelling bij de productieve opdrachten van taal. Hierbij moeten leerlingen kritisch kijken naar hun eigen werk en bepalen: wat gaat er goed, waar moet ik verder mee oefenen? Hiermee ontwikkelen leerlingen ook hun evaluatievaardigheden.

De grammaticale kennis, taalkundige begrippen en vaardigheden die geïsoleerd worden aangeleerd in Blink Spelling & Grammatica komen terug in opdrachten in Blink Taal & Lezen. Een voorbeeld hiervan is het bijvoeglijk naamwoord. In Blink Spelling & Grammatica leren leerlingen wat een bijvoeglijk naamwoord is en welke functie het heeft in zinsverband. In Blink Taal & Lezen leren ze hoe ze bijvoeglijke naamwoorden kunnen gebruiken om een verhaal te verlevendigen.

Doordat leerlingen binnen de verschillende thema's werken met veel verschillende teksten en tekstsoorten en hier zelf mee experimenteren, werken ze continue aan het ontwikkelen van hun eigen talig repertoire. Leerlingen ontdekken hoe je hierin je eigen keuzes kunt maken en kunt variëren afhankelijk van de situatie en (maatschappelijke) context.

Domein Literatuur

Binnen het domein Literatuur komen leerlingen via een variatie aan literaire teksten uit heden en verleden in aanraking met literatuur en cultuur. Ze leren hier betekenis aan te geven en waarde aan toe te kennen voor zichzelf en anderen. Ze breiden hiermee hun kennis en taalvaardigheid uit en verbreden hun blik op de wereld. (SLO, karakteristiek bij de kerndoelen)

Leerlingen maken in Blink Taal & Lezen veel leeskilometers. Binnen de thema's lezen leerlingen veel verschillende soorten teksten, zowel fictie als non-fictie. In de Leesclub wordt aan een thema altijd een passend leesboek (het Leesclubboek) en een voorleesboek gekoppeld. Door verschillende activiteiten rondom deze teksten en boeken ontwikkelen kinderen hun leesvoorkeur en maken ze zich de terminologie eigen om over verhalen en boeken te praten en te reflecteren op zichzelf, anderen en de wereld om hen heen. Door de koppeling te maken met Blink Wereld verdiepen en verrijken de kinderen hun kennis over de wereld én krijgt literatuur meer betekenis voor de kinderen, omdat er expliciet een verband wordt gelegd met de wereld om hen heen.

Van Domeinen en kerndoelen naar leerlijnen

Hieronder staan de nieuwe conceptkerndoelen Nederlands voor het primair onderwijs benoemd, gekoppeld aan de hierboven omschreven domeinen. Daarnaast wordt beschreven hoe deze kerndoelen een plek krijgen in Blink Taal & Lezen. Bij sommige kerndoelen wordt doorverwezen naar de leerlijnen die we hanteren voor Lezen en luisteren, Spreken en gesprekken voeren, Schrijven en Taalverzorging.

Binnen deze leerlijnen staat aangegeven welke doelen, tekstsoorten, strategieën en vaardigheden aan bod komen in groep 4, 5-6 en 7-8. Omdat de thema's nog in ontwikkeling zijn, kan het zijn dat bepaalde onderdelen die bijvoorbeeld genoemd staan bij groep 7-8 ook al in groep 5-6 aan bod komen. Aan het eind van groep 8 zullen in ieder geval alle genoemde onderdelen aan bod gekomen zijn.

DOMEIN OVERKOEPELEND**1. De school stimuleert de taalcompetentie van leerlingen****1A. Taal- en leesomgeving**

De school zorgt voor een rijke taal- en leesomgeving.

Een rijke taal- en leesomgeving kan worden versterkt door te werken in langere en rijke thema's en door te zorgen voor een goed beschikbaar aanbod van aansprekende jeugdboeken. Blink Taal & Lezen biedt per leerjaar vijf grote thema's van 6-8 weken. Bij ieder thema is het mogelijk om een pakket jeugdboeken te bestellen dat je in de klas kunt leggen gedurende de zes weken van het thema, waardoor het thema nog meer gaat leven en het makkelijker wordt om 'door te lezen' binnen het thema. Belangrijk voor een rijke taal- en leesomgeving is ook tijd hiervoor maken: per dag ongeveer een half uur zelf lezen en ook dagelijks voorlezen. Ook hierin is voorzien binnen Blink Taal & Lezen.

1B. Taal in de leergebieden

De school stimuleert de taalontwikkeling van de leerling in alle leergebieden.

De thema's van Blink Taal & Lezen zijn direct gekoppeld aan de inhoud van de thema's van Blink Wereld-geïntegreerd, waardoor je in een themaperiode (vijf periodes per jaar, van vakantie tot vakantie) voor alle vakken binnen hetzelfde grote thema werkt. Daarmee is er een 1-op-1 koppeling vanuit Taal & Lezen met de leergebieden Mens en Maatschappij, Mens en Natuur en Burger-schap. Ook Digitale geletterdheid wordt hieraan gekoppeld. Zie voor de globale inhoud van de thema's van groep 4 tot en met 8 het thema-overzicht op de website.

DOMEIN COMMUNICATIE**2. De leerling begrijpt teksten****2A. Luisteren en lezen met begrip**

De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten.

In iedere lessenreeks (vijf per thema) is het lezen van en/of luisteren naar een rijke, veelal authentieke zakelijke of literaire tekst de basis: kinderen lezen de tekst, praten erover, denken er kritisch over na en halen er informatie uit die ze nodig hebben. Die informatie gebruiken ze voor hun eigen spreek- of schrijfproduct dat ze die week maken.

Voor het luisteren en lezen 'met begrip' worden ter ondersteuning de wetenschappelijk aangetoonde begripsstrategieën ingezet: voorspellen, vragen stellen, samenvatten, verbeelden, verbinden. Hierbij hoort ook de vaardigheid om zelf de betekenis van onbekende woorden en zinnen te achterhalen.

► zie [Lezen en luisteren](#)

2B. Luisteren en lezen met diep begrip

De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten.

In de lessenreeks wordt steeds toegewerkt naar een eigen product. Daarvoor is het nodig dat een leerling niet alleen de informatie uit de teksten haalt en gebruikt, maar zich er ook toe verhoudt. Ze halen bijvoorbeeld argumenten uit een tekst, maar zijn het eigenlijk wel goede argumenten? Zou ik deze zelf ook gebruiken voor mijn betoog? Hoe kijk ik er eigenlijk zelf tegenaan, ben ik het eens met de schrijver (eigen conclusies trekken) of zie ik het anders (mening vormen)? Voor het luisteren en lezen 'met diep begrip' worden ter ondersteuning de volgende vaardigheden onderscheiden: conclusies trekken, mening vormen, argumenten onderzoeken, beweringen onderzoeken, betrouwbaarheid van bronnen onderzoeken (zie ook kerndoel 2C). Vervolgens moeten ze dit ook goed verwoorden, dus op basis hiervan een tekst produceren – zie kerndoel 3.

► zie [Lezen en luisteren](#)

2C. Bronnen verkennen

De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen

Het verkennen en beoordelen van betrouwbaarheid van bronnen heeft te maken met kerndoel 2B: luisteren en lezen met diep begrip. In verschillende thema's wordt gewerkt met een diversiteit aan bronnen en worden kinderen met behulp van opdrachten gestuurd om te beoordelen of de bron betrouwbaar is en waarom wel of niet. Ook gaan ze op zoek naar eigen bronnen.

► zie [Lezen en luisteren](#)

KERNDOEL PO EN DOELZIN	IN BLINK TAAL & LEZEN
3. De leerling produceert teksten	
3A. Doelgericht spreken en schrijven De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context.	Spreken en schrijven komen iedere week aan bod: in de vorm van 'weekproducten' waar de kinderen gericht naar toe werken in de lessenreeks. Eerst lezen en luisteren ze in les 1 om informatie te vergaren. In les 2 bereiden ze zich, mede op basis van de gevonden informatie, voor op het schrijf- of spreekproduct dat ze in les 3 gaan maken. Dat product heeft altijd een duidelijk doel, publiek en context. Zo is er een les waarin ze in les 1 een podcast van het Klokhuis luisteren over een onmisbare uitvinding, ze in les 2 zelf op een rijtje zetten waarom een andere uitvinding die zij goed vinden ook onmisbaar is (argumenten uit teksten halen en zelf formuleren), zodat ze in les 3 aan de redactie van het Klokhuis kunnen vertellen waarom van hun uitvinding een podcastaflevering gemaakt zou moeten worden. ► zie <i>Spreken en gesprekken voeren</i> ► zie <i>Schrijven</i>
3B. Creatief taal gebruiken De leerling gebruikt taal op een creatieve manier.	In alle productieve opdrachten (de weekproducten spreken en schrijven en het eindproduct van het thema) is er keuzevrijheid voor de kinderen, zodat ze hierin hun eigen creativiteit kwijt kunnen – zowel in de inhoud als in het taalgebruik. In de lessenreeksen voorafgaand aan de opdracht wordt hier ook expliciet op gestuurd, zodat ze in de tweede les (voorbereiden) stap voor stap mee worden genomen in hoe ze dat kunnen doen. Daarnaast zijn er per thema drie taalopdrachten die ook uitnodigen tot creatief taalgebruik. ► zie <i>Schrijven</i> ► zie <i>Genres en tekstsoorten</i>
3C. Schrijven om te leren De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen.	In Blink Taal & Lezen is in de lessenreeksen het schrijven altijd gekoppeld aan kennisopbouw of begrip. Een rijke tekst – die gaat over een onderwerp van wereldoriëntatie – is de basis van de lessenreeks. De leerling haalt informatie uit die tekst, en gaat op zoek naar eigen informatie en formuleert inzichten, om daar vervolgens over te schrijven. Dat betekent dat het in het schrijfproduct niet alleen gaat om het leren van schrijfconventies of het goed formuleren, maar ook altijd over inhoud, dus over kennis en begrip. Daarnaast maakt de combinatie van Blink Taal & Lezen met Blink Wereld het logisch om vaardigheden die worden aangeleerd bij taal, zoals in dit geval schrijven, meteen toe te passen in de lessen wereldoriëntatie. ► zie <i>Schrijven</i>
4. De leerling voert gesprekken	
4A. Doelgericht gesprekken voeren De leerling voert gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner(s) en context	In de weekproducten is het voeren van gesprekken een van de onderdelen. Een weekproduct kan bijvoorbeeld een goed voorbereide 'pitch' zijn, maar ook een gesprek waarin standpunten worden uitgewisseld. Daarnaast zijn er veel opdrachten waarin kinderen samenwerken en overleggen. Dat maakt dat er geoefend kan worden met het inzetten en uitbreiden van vaardigheden om gesprekken goed te laten verlopen: naar elkaar luisteren, het herkennen van signalen en reageren op de ander. ► zie <i>Spreken en gesprekken voeren</i>

KERND OEL PO EN DOELZIN	IN BLINK TAAL & LEZEN
4B. Gesprekken voeren om te leren De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen	Voor dit kerndoel geldt hetzelfde als voor kerndoel 3C. In Blink Taal & Lezen is in de lessenreeksen het spreken en het voeren van gesprekken altijd gekoppeld aan kennisopbouw of begrip. Een rijke tekst – die gaat over een onderwerp van wereldoriëntatie – is de basis van de lessenreeks. De leerling haalt informatie uit die tekst, en gaat op zoek naar eigen informatie en formuleert inzichten, om daar vervolgens een gesprek over te voeren of een speakproduct van te maken. Dat betekent dat het niet alleen gaat om het leren van spreekconventies of het goed formuleren, maar ook altijd over inhoud, dus over kennis en begrip. Daarnaast maakt de combinatie van Blink Taal & Lezen met Blink Wereld het logisch om vaardigheden die worden aangeleerd bij taal, zoals in dit geval gespreksvaardigheden, meteen toe te passen in de lessen wereldoriëntatie. In beide methodes is veel ruimte voor samen leren en in gesprekken samen tot inzichten en conclusies komen. ► zie <i>Spreken en gesprekken voeren</i>
5. De leerling ontwikkelt zich als bewuste taalgebruiker	
5A. Reflecteren op taalactiviteiten De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit	Zie ook kerndoel 3 en 4. De gemaakte spreek- en schrijfproducten worden iedere week geëvalueerd door de leerling zelf. Aan de hand van het stappenplan in les 3 (opgenomen in het bronnenboek en ondersteund met een 'tutorial' op het digibord) en de voorbereiding in les 1 en 2, kan gericht gekeken worden hoe het proces verlopen is en wat de kwaliteit van het product is – wat ging al goed, wat kan nog beter? De aandachtspunten kunnen meegenomen naar het volgende weekproduct en/of naar het eindproduct, waar de leerlingen zelf een keuze kunnen maken om te werken aan een schrijf- of spreekproduct dat in die periode aan bod is gekomen.
DOMEIN TAAL	
6. De leerling toont inzicht in taal als systeem	
6A. Vorm en betekenis beschouwen De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal	In Blink Spelling & Grammatica wordt de basis van grammatica behandeld: woordbouw (en woordkeus) en zinsbouw (en taalgebruik). Daarnaast vindt de toepassing en de 'transfer' plaats in opdrachten in Blink Taal & Lezen, zodat kinderen snappen hoe de vorm van taal in 'echte teksten en de echte wereld' daadwerkelijk betekenis heeft. Zo oefenen ze bij de opdracht voor het schrijven van een 'levendig verhaal' eerst zelf met bijvoeglijke naamwoorden en merken ze dat die een belangrijke functie hebben bij het aankleden en verlevendigen van een tekst. Bij spreken letten ze bijvoorbeeld op zinsbouw en het effect van woordvolgorde. ► zie <i>Taalbeschouwing- en verzorging (instrueren en toepassen)</i> ► zie <i>Blink Spelling & grammatica</i>
6B. Spelling, formulering en interpunctie De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie	In Blink Spelling & Grammatica worden de regels en procedures van spelling behandeld. Daarbij is er veel aandacht voor 'transfer' naar Blink Taal & Lezen (en desgewenst in andere vakken, zoals de opdrachten in Blink Wereld), zodat kinderen worden gestimuleerd om ook (en juist) in de schrijfopdrachten in andere vakken aandacht te hebben voor de juiste spelling. Hiermee wordt de ontwikkeling van het spellingbewustzijn gestimuleerd. ► zie <i>Taalbeschouwing- en verzorging (instrueren en toepassen)</i> ► zie <i>Blink Spelling & grammatica</i>

KERND OEL PO EN DOELZIN		IN BLINK TAAL & LEZEN
7. De leerling verkent het gebruik van taal		
7A. Talige identiteit De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit	Regelmatig zal er in opdrachten aandacht besteed worden aan talige identiteit, door te reflecteren op hoe je boodschap is overgekomen op anderen en hoe je taalgebruik daar van invloed op was. Daarnaast is er in het maken van de schrijf- en spreekproducten veel ruimte voor de eigen inzichten en mening van de kinderen en ondervinden ze als vanzelf dat taal een middel is om je te uiten, dat 'taal van jou is'. ► zie <i>Taalbeschouwing- en verzorging (toepassen)</i>	
7B. Taalvariatie en taalverandering De leerling verkent taalvariatie en taalverandering in het Nederlandse taalgebied	Binnen verschillende thema's is er in de lessenreeks aandacht voor taalvariatie (bijvoorbeeld streektaal in Nederland) en taalverandering (bijvoorbeeld 'straattaal'). Daarnaast heeft dit onderdeel in ieder thema een vaste plek in de drie taalopdrachten die los van de lessenreeks, maar wel gekoppeld aan het thema, ingezet kunnen worden – dit kan zowel klassikaal als zelfstandig op de weektaak. ► zie <i>Taalbeschouwing- en verzorging (toepassen)</i>	
DOMEIN LITERATUUR		
8. De leerling doet ervaring op met literatuur		
8A. Leesvoorkeur De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur	Ieder thema bevat het Leesclubboek (een bestaand kinderboek verschenen bij een van de grote kinderboekenuitgeverijen in Nederland) passend bij de inhoud van het thema; dit lezen alle kinderen in de klas zelf en dit mogen ze houden en mee naar huis nemen. Daarnaast is er een voorleesboek dat past bij het thema. Deze boeken zijn een mix van diverse genres en schrijvers. Door middel van activiteiten en opdrachten in de Leesclub ontstaat er een gezamenlijke leesbeleving in de klas: de kinderen reflecteren op deze boeken en ontwikkelen hun eigen leesvoorkeur. Wanneer het Leesclubboek uit is, kiezen de kinderen zelf een boek dat ze gaan lezen in de tijd voor zelfstandig lezen; dat kunnen boeken binnen het thema zijn (hier zijn boekenpakketten voor samengesteld, naar keuze te bestellen) of een boek dat ze graag zelf willen lezen.	
8B. Waarde van literatuur De leerling verkent de waarde van literatuur.	Met de opdrachten bij de Leesclub in het werkboek worden kinderen gestimuleerd om bij ieder boek dat ze lezen hun persoonlijke leeservaring te verwoorden en na te denken over de inzichten die ze al lezend hebben opgedaan over zichzelf, over anderen en over de wereld. Hiermee ontdekken ze wat literatuur hun persoonlijk kan bieden.	
9. De leerling toont inzicht in literatuur		
9A. Verhalende teksten De leerling toont inzicht in verhalende teksten	In de opdrachten bij de Leesclub wordt aandacht besteed aan het karakter en de ontwikkeling van de hoofdpersonen en de andere personages in het boek, aan de opbouw en ontwikkeling van het verhaal, aan de verteltechnieken die de schrijver inzet en aan de context van het verhaal.	
9B. Literaire genres De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur	In de opdrachten bij de Leesclub wordt aandacht besteed aan de kenmerken van de verschillende genres die aan bod komen via de Leesclubboeken en de voorleesboeken (5 thema's, dus 10 boeken per jaar), aan het taalgebruik en aan illustraties en vormgeving. Dit wordt ook gekoppeld aan kerndoel 8A: zijn er genres die de kinderen meer aanspreken dan andere genres? Inzicht hierin kan ook de leesvoorkeur weer sturen.	

2. Leerlijnen in Blink Taal & Lezen

LEZEN EN LUISTEREN (LEESVAARDIGHEID EN LUISTERVAARDIGHEID)							
Lezen – doelen							
Groep 4	met begrip	om informatie te verwerven	met plezier	van literatuur	literaire competentie	bronnen verkennen	
Groep 5-6 Groep 7-8	met begrip	om informatie te verwerven/ geïnstreerd te worden	met plezier	van literatuur	literaire competentie	kritisch lezen en brongebruik	studerend lezen
Luisteren – doelen							
Groep 4	naar verschillende tekstsoorten (informatief, verhalend en instructief)						
Groep 5-6	naar verschillende tekstsoorten (informatief, verhalend en instructief)					kritisch luisteren	samenvatten
Groep 7-8	naar verschillende tekstsoorten (informatief, verhalend en instructief, betogend)					kritisch luisteren	samenvatten
Lezen met begrip - strategieën							
Groep 4 Groep 5-6 Groep 7-8	Voorspellen	Vragen stellen	Samenvatten	Verbeelden	Verbinden	Betekenis van onbekende woorden en zinnen achterhalen	
Lezen met diep begrip – vaardigheden							
Groep 4	Conclusies trekken	Mening vormen	Beweringen onderzoeken				
Groep 5-6	Conclusies trekken	Mening vormen	Beweringen onderzoeken		Betrouwbaarheid bronnen onderzoeken		
Groep 7-8	Conclusies trekken	Mening vormen	Beweringen onderzoeken		Betrouwbaarheid bronnen onderzoeken	Argumenten onderzoeken	
Overkoepelend (genre- en situatie-overstijgend)							
Groep 4	plannen en sturen leesgedrag (obv leerkracht)						
Groep 5-6 Groep 7-8	plannen en sturen leesgedrag (ook zonder begeleiding leerkracht)						

SPREKEN EN GESPREKKEN VOEREN (MONDELINGE TAAKVAARDIGHEID)

Gesprekken

Groep 4	dialogoog	groepsgesprek		interview	gesprek om te leren
Groep 5-6	dialogoog	groepsgesprek uitwisselen	groepsgesprek mening	interview doorvragen	gesprek om te leren
Groep 7-8	dialogoog	groepsgesprek uitwisselen	groepsgesprek discussie, evalueren	interview doorvragen	gesprek om te leren

Spoken

Groep 4	monoloog (verhaal, beschrijving, presentatie)
Groep 5-6	monoloog (verhaal, beschrijving, presentatie, boekbespreking)
Groep 7-8	monoloog (verhaal, beschrijving, presentatie, boekbespreking, betoog)

Overkoepelend (genre- en situatie-overstijgend)

Groep 4	– plannen en sturen spreekgedrag (obv leerkracht) – verstaanbaarheid, taalgebruik, stemgebruik en non-verbale communicatie – feedback geven/ontvangen, beoordelen adhv criteria, formuleren van leerdoelen bij toekomstige taalactiviteiten	woordenschat (vaktaal, schooltaal, woordbetekenis)
Groep 5-6	– plannen en sturen spreekgedrag (zelfstandig en obv leerkracht) – verstaanbaarheid, taalgebruik, stemgebruik, non-verbale communicatie – afstemmen op doel, gesprekspartner/publiek en context – feedback geven/ontvangen, beoordelen adhv criteria, formuleren van leerdoelen bij toekomstige taalactiviteiten	woordenschat (vaktaal, schooltaal, woordbetekenis)
Groep 7-8	– plannen en sturen spreekgedrag (zelfstandig en obv leerkracht), – verstaanbaarheid, taalgebruik, stemgebruik, non-verbale communicatie – afstemmen doel, gesprekspartner/publiek en context – feedback geven/ontvangen, verwoorden proces, beoordelen adhv criteria, formuleren van leerdoelen bij toekomstige taalactiviteiten	woordenschat (vaktaal, schooltaal, woordbetekenis, beeldspraak)

SCHRIJVEN (SCHRIFTELIJKE TAALVAARDIGHEID)

Schrijven

Groep 4	om te communiceren/ corresponderen (kaartje, uitnodiging, briefje)	om plezier te verschaffen (verhaal/ gedicht)	om te informeren (bericht, kort verslagje, poster)	om te instrueren (recept, korte gebruiks- of gedragsaanwijzing)		
Groep 5-6	om te communiceren/ corresponderen (kaartje, uitnodiging, briefje, verzoek om informatie instantie, ingezonden brief)	om plezier te verschaffen (verhaal/ gedicht)	om te informeren (bericht, kort verslagje, poster, werkstukken, verslagen, samenvattingen, artikelen)	om te instrueren (recept, korte gebruiks- of gedrags- aanwijzing, route- beschrijving)	om te overtuigen (advertentie, reclame)	om te leren
Groep 7-8	om te communiceren/ corresponderen (kaartje, uitnodiging, briefje, verzoek om informatie instantie, ingezonden brief, klacht)	om plezier te verschaffen (verhaal/ gedicht)	om te informeren (bericht, kort verslagje, poster, werkstukken, verslagen, samenvattingen, artikelen, webpagina)	om te instrueren (recept, korte gebruiks- of gedrags- aanwijzing, route- beschrijving)	om te overtuigen (advertentie, reclame, recensie, ingezonden brief)	om te leren

Overkoepelend (genre- en situatie-overstijgend)

Groep 4	– plannen en sturen schrijfgedrag (obv leerkracht) – reflecteren op inhoud, beoordelen adhv criteria, feedback geven/ontvangen, aanpassen van tekst nav (peer-)feedback, formuleren van leerdoelen – kennis over de vorm van teksten, spelling, grammatica en interpunctie – leesbaarheid (hand- of typeschrift)
Groep 5-6	– plannen en sturen schrijfgedrag (zelfstandig en obv leerkracht), verwoorden proces, inzet van schrijfstrategieën (obv leerkracht) – reflecteren op inhoud, beoordelen adhv criteria, feedback geven/ontvangen, aanpassen van tekst nav (peer-)feedback, formuleren van leerdoelen – kennis over de vorm van teksten, spelling, grammatica en interpunctie, verwijswoorden, voegwoorden, stijlmiddelen, woordenschat, gebruik computer, alinea's en tussenkoppen – leesbaarheid (hand- of typeschrift)
Groep 7-8	– plannen en sturen schrijfgedrag (zelfstandig), verwoorden proces, inzet van schrijfstrategieën (zelfstandig) – reflecteren op inhoud, beoordelen adhv criteria, feedback geven/ontvangen, aanpassen van tekst nav (peer-)feedback, formuleren van leerdoelen – kennis over de vorm van teksten: tekstsoorten, tekststructuren en verteltechnieken, spelling, grammatica en interpunctie, verwijswoorden, voegwoorden, stijlmiddelen, woordenschat, gebruik computer, alinea's en tussenkoppen, structuur – leesbaarheid (hand- of typeschrift)

GENRES EN TEKSTSOORTEN

Verhalend (Subjectief – Doel: amuseren)

Vertelling	Een reeks gebeurtenissen uit persoonlijke ervaring vertellen.	Tekening met woorden, dagboek, brief, vlog, blog, 'ikje', berichtje, inleefvertelling
Verhaal	Een onderhoudend verhaal vertellen over een reeks gebeurtenissen.	Tekening met woorden, historisch verhaal, filmpje, toneelstuk, dialoog, storyboard, mop

Feitelijk (Objectief – Doel: informeren, instrueren, overtuigen)

Verslag	Een proces, een onderzoek of een reeks gebeurtenissen objectieve en chronologisch beschrijven.	Biografie, verslag, logboek, e-mail, nieuwsbericht, rapport, boekverslag (gebeurtenissen), infographic, werkstuk, stroomschema, poster, storymap, audio, filmpje
Beschrijving	Een verschijnsel specificeren en classificeren; in precieze, specifieke en/of beeldende woorden eigenschappen, processen en omstandigheden beschrijven.	Tekening met woorden, werkstuk, poster, powerpoint, spreekbeurt, infographic, productbeschrijving (onderdeel van een reclame), schema, filmpje, audiotour, bordje in museum, persoonsbeschrijving (getuigenverklaring), brochure, organogram, stamboom
Procedure	Instrueren en beschrijven hoe je iets moet doen (of laten).	Tekening met woorden, folder, recept, gebruiksaanwijzing, handleiding, spelregels, poster, draaiboek, instructiefilm, software (programmeren), survivalgids, wandelroute, stappenplan, protocol, EHBO-kaart
Verklaring	Een verschijnsel verklaren en interpreteren: oorzaken en gevolgen beschrijven. (Heeft overlap met beschrijving, verslag)	Artikel, tekening, stroomschema, infographic
Oproep - Verzoek	Een doelgroep de nodige informatie geven en aanzetten om iets te doen. (Heeft overlap met betoog)	Advertentie, reclame, aankondiging, uitnodiging, brief, bericht, e-mail, folder, poster, kaart, filmpje, radioprogramma, post it

Waarderend (Objectief en subjectief – Doel: evalueren, overtuigen)

Beschouwing	Een kwestie vanuit een of meer gezichtspunten onderzoeken	Discussie, artikel, essay, lijstje, schema, advies, 'Lieve Lita', dilemma
Betoog	Een standpunt met argumenten onderbouwen; iemand met argumenten overtuigen om iets te doen (of te laten), of te vinden.	Spreekbeurt, artikel, bericht op forum, zeepkistpresentatie, uitspraak van een jury, argumentenweb, poster, presentatie, toespraak, debat
Respons	Een persoonlijke interpretatie en reactie, die uit een mengeling van kennis en gevoel bestaat.	Recensie (verhaal, game, muziek, optreden), beoordeling product op website, feedback, sterrenrating, boekverslag (oordeel)

TAALBESCHOUWING EN -VERZORGING

Instrueren

Groep 4	Relatie vorm – betekenis taal (inzicht in opbouw woorden, relatie woordvolgorde en betekenis zin)	Spelling, formuleren, interpunctie (aanleren regels, conventies en begrippen)
Groep 5-6	Relatie vorm – betekenis taal (inzicht in opbouw woorden, relatie woordvolgorde en betekenis zin; invloed woordgebruik, stijlmiddelen en opbouw op betekenis tekst)	Spelling, formuleren, interpunctie (aanleren regels, conventies en begrippen)
Groep 7-8	Relatie vorm – betekenis taal (inzicht in opbouw woorden, relatie woordvolgorde en betekenis zin; invloed woordgebruik, stijlmiddelen en opbouw op betekenis tekst)	Spelling, formuleren, interpunctie (aanleren regels, conventies en begrippen)

Toepassen

Groep 4	Talige identiteit (verkennen eigen talig repertoire)	Taalvariatie en -verandering (verkennen van verschillende variëteiten, vergelijken, overeenkomsten en verschillen benoemen)	Spelling, formuleren, interpunctie (spellingbewustzijn en spelling-geweten, reflecteren op gemaakte keuzes)
Groep 5-6	Talige identiteit (verkennen eigen talig repertoire en hierop reflecteren)	Taalvariatie en -verandering (verkennen van verschillende variëteiten, vergelijken, overeenkomsten en verschillen benoemen)	Spelling, formuleren, interpunctie (spellingbewustzijn en spelling-geweten, reflecteren op gemaakte keuzes)
Groep 7-8	Talige identiteit (verkennen eigen talig repertoire en hierop reflecteren)	Taalvariatie en -verandering (verkennen van verschillende variëteiten, vergelijken, overeenkomsten en verschillen benoemen, overtuigingen verkennen over talen en taalvariëteiten, veranderingen in taalgebruik verkennen)	Spelling, formuleren, interpunctie (spellingbewustzijn en spelling-geweten, reflecteren op gemaakte keuzes; functioneel gebruiken van taalkundige begrippen en strategieën)